

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan svečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld., 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tiskanje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Govor

s kojim je poslanec Fr. Šuklje utemeljeval svoj predlog, zadevajoč delež dežel pri nameravani osebni dohodarini.

V formalnem oziru je pravna podstava mojemu predlogu § 19. dež. reda, kateri vелеva, da je deželni zbor poklican, posvetovati se in nasvete stavljati tudi o tacihi splošnih zakonih, katere je izdati, ako jih zahtevajo potrebe in blagor deželni. In tu se mi gotovo ne more zanikati, da je preosnovno naših direktnih davkov prištevati najznamenitejšim zadevam, katere neposredno uplivajo na blagor dežel in njihovega prebivalstva.

Meritorno utemeljen je pa moj predlog s tem, da ima po § 22. dež. reda dežela pravico, v pokritje deželnih potrebščin priklade nalagati na direktno cesarske davke. Do 10% jih smemo nalagati in pobirati celo brez Najvišjega potrjeaja. To je pravni položaj deželnih zastopov nasproti vladi, katera je pred dobrim letom državnemu zboru predložila obširen načrt o preosnovi direktnih davkov. S tem načrtom namerava upeljati poleg drugih sprememb sedanje davčne sisteme tudi popolnem nov davek z naslovom: „Osebni dohodninski davek“. (Personaleinkommensteuer). Država hoče iz jako umljivih razlogov, o katerih spregovorim kasneje, ta davek oprostiti vseh priklad od strani raznih avtonomnih korporacij. Po deželni redih zagotovljene pravice ne mara in ne more kratiiti. Vseled tega ponuja v § 271. dotične zakonske predloge deželnim zakladom onih v državnem zboru zastopanih kraljestev in dežel, katere določijo potom deželni zakonov, da avtonomne korporacije nobenih priklad na osebni dohodninski davek pobirati ne smejo, v odškodovanje na leto za deželne namene 20 odstotkov onega zneska osebnega dohodninskega davka, kateri se je v dotični deželi in dotičnem letu bil dosegel.

Predno preiščem v smislu svojega predloga, bi li deželi kranjski kazalo sprejeti ponujano odškodnino, odgovarjati moram drugemu vprašanju. Ali je pač tudi v istini potrebna preosnova naših direktnih davkov? Niti za trenotek se ne bodem pomislil, na ves glas bodem potrdil to vprašanje. Tolikokrat se je že naglašala ter od tako avtoritativnih strani poudarjala neizogibna potreba, predrugačiti sistemo naših neposrednih davkov, da je ta stvar rešena „communi consensu omnium.“ Glavna napaka sedanje davčne sisteme je pač, da se sestavlja zgolj iz prinosnih davkov (Ertragssteuern). Ta nedostatek povikša druga okolnost, da so ti prinosni davki deloma že zastareli, kakor n. pr. naš pridobninski davek (Erwerbsteuer), kojega je uvedel ces. patent z 31. dec. 1812. Po svojem bistvu pa zgrešé taki prinosni davki pristni davčni objekt. Kajti kontroverza o tem, kaj se naj prav za prav smatra kot objekt državnemu obdačenju, je vendar že ponehala. Splošno je nadvladalo mnenje, da je davčna zmožnost (Leistungsfähigkeit) posameznih davkoplačevalcev oni predmet, kojega hoče država zadevati s svojimi davki, ter da je v njem iskati tudi merilo, po katerem je pojedincem odmeriti njih davčna bremena. To načelo prodrlo je ne le v znanstveni teoriji, temveč tudi praksa se čedalje bolj ureja na tej podlagi. Obče je znano, da se prusko davčno zakonodavstvo odlikuje v vsakem oziru. In kaj poreče spomenica pruske vlade, s kjo je poslanski zbornici predložila nove davčne zakone? Spomenica se izraža: „Wie der gegenwärtig fast allseitig anerkannte Grundsatz der Besteuerung nach der Leistungsfähigkeit dem Begriffe und Wesen des Staates am meisten entspricht, so muss er auch vom Standpunkte der praktischen Steuerpolitik aus als der allein durchführbare bezeichnet werden.“ (Denkschrift vom 2. Nov. 1892.) In pri nas, gospoda slavna?! Skrajna nejednakost obdačenja davčne zmožnosti je neizogibna posledica pravomočnih davčnih zakonov avstrijskih! Stvar je obče znana, ni treba posebnih pojasnil. Vzemimo na pr. dvoje hiš, podvrženih hišno-najemninskemu davku! Recimo, da je pri obeh davčni objekt brutto-najemščina v znesku 10.000 gld. Toda oni posestnik, kateri ima gruntno kajigo čisto ter hišo popolnem nezadolženo, zauživa mnogo večji prihodek od svojega poslopja nego tovariš in sosed njegov, kateri ima na hiši iste vrednosti vknjižene hipoteke 150.000 gld. Država se na ta bistveni razloček ne ozira, kajti pravica, katero podeli dolžnikom § 12. novele z dne 9. febr. 1882 (drž. zak. str. 17), da se smejo regresirati pri svojih upnikih, pač nima praktičnega pomena. V istini se pobira od

obeh posestnikov isti davek in vendar, kolika razlika glede njih davčne zmožnosti!

Drug nedostatek, izvirajoč iz sedanje davčne osnove, je ta, da davčnemu erarju uide cela množina baš najzmožnejših davčnih subjektov. Pred vsem veliki mobilni kapital, saj znate, da živé v naši državi bogati kapitalisti, kateri čisto nobenega direktnega davka ne plačujejo, ako so toliko prebrisani, da svojega premožeuja ne utaknejo v nepremičnino ter nobene obrti ne objavijo. Do tacihi davčnih sil drugače tudi ne moremo nego potom preosnove sedanje davčne sisteme.

Mnogo se dá še govoriti o teh nedostatkih, ali predmet je itak obče znan in radi tega naj konkludiram le v tem smislu, da glavna nedostatkost sedanjega zakonitega položaja že sam kaže smer, po kateri ga je odstraniti. Z golimi prinosnimi davki se davčna zmožnost primerno zasačiti ne dá, vseled tega je težnja finančne uprave povsem opravičena, da se v našo sistemo organično uvrsti osebni davek, kateri ima baš ta namen, zadevati davčno zmožnost. Po tej poti bode tudi mogoče, s temi dohodki primerno znižati ostale direktno davke.

Ali gospoda moja, osebni dohodninski davek more izvršiti odmerjeno mu funkcijo le pod nekim pogojem. Glavna podstava mu bode vsikdar davčna izpovedba (fasijs) dotičnega davkoplačevalca. Kako pa naj davkoplačevalec pravilno objavi dohodke svoje, ako mu poleg cesarskega davka še preté butare in bremena avtonomnih priklad? Vsa davčna morala je preslaba nasproti pretirano visoki davčni meri, tembolj, če postane davčna mera vrh tega še negotova vseled avtonomnih priklad. Recimo, da prebiva v kaki občini na kmetih imovit kapitalist sredi samih siromašnih soobčanov. Če se osebni dohodninski davek popolnoma ne oprosti vseh priklad, nikoli ne bode znal, koliko mu bode odmerjenega skupnega davka. Lahko se mu pripeti, da občina sklene kako neprimerno drago zgradbo baš na njegov račun, misleč si, mi plačujemo malo, saj bomo večino troškov pokrili z njegovimi prikladami. Že ta bojazen uplivala bode nanj tako, da bode prenizko fatiral svoje dohodke. Vseled tega primorana je država siliti na to, da se dežela, okraj, občine itd. ne dotaknejo s prikladami osebnega dohodninskega davka. Finančni

LISTEK.

Werther.

(Srbski spisal L. K. Lazarević. Preložil J. P. Planinski.)
(Dalje.)

Ta dan se Janko zeló kasno in ves zamišljen vrne domov. Gre naravnost v svojo sobo, prižge luč, se razpravi, leže v posteljo, upihne luč in se odene. Ne leži morda niti pol ure, a zopet vstane, prižge luč in gre na plano. Iz gostilne mu bijó na uho nejasne, zamolkle zdravice in zveket čaš. Nameni se tje. Gostilnična vrata proti „malemu parku“ so bila odprta na iztežaj. Janko stopa proti dverim, ne da bi opazil, da stojite pod orehom v mraku dve človeški sliki v spodnjih jopicah.

V gostilni za mizo v kotu sedé brigadir Veljko, odvetnik Nestor in upravitelj toplic in mečejo karte. V drugem kotu bobnajo in svirajo cigani. Na sredi, za veliko mizo, je do deset mladih ljudi, kakor pravimo, s kozarci v rokah, a prav za prav z vinom v glavi. Na gorenjem čelu te družčine sedi poročnik Vasiljević, a na dolenjem lekar Katanić.

Janku se gabi, ko uzre vinska lica teh ljudi, a osobito, ko se mu pogled sreča s zasmehljivimi

in nesramnimi očmi poročnika, ali on navzlic temu vstopi. Bil je to nekak obup, kateri ga je gnal v gostilno.

Poročnik skoči pokonci, kakor hitro ga uzre:

— A, dober večer, krdžalija!*) A kje ti je... kje imaš... svojo dulcinejo?

Besedo „Dulcineja“ je čul iz ust urednika „Svetlosti“ in ta francoska beseda mu je tako uga-jala, da jo je vsak hip upotrebljal, navadno le v frazi: Kakor bi rekel Francoz: „Dulcineja“.

Janko problemi in se strese, kakor občutljiva dama, kadar vidi žabo. Hotel je porasti in opsovati poročnika, udariti ga s steklenico in stolom, pa vendar postoji na vhodu in molči.

— Pa kaj stojiš ondu, kakor kak štor? dere se poročnik, sem pojdi! Živela tvoja dulcineja!

Z levo roko zgrabi za kozarec, gre k Janku; zagrabi ga za desno roko in potegne noter, moleč mu kozarec pod nos.

Janko se upre z desno nogo naprej, zgrabi poročnika za prsa in ga suné z vso silo od sebe:

*) Krdžalije so se zvali turški uporniki koncem minolega in začetkom tega veka, ki so se borili z vsakomur in zoper vsakoga, samo da so dobili novcev in plana.

Prel. prip.

— Spravi se! zarohni nad njim, a glas mu obtiči v grlu.

Vasiljević udari ob mizo, na kateri se prevrue nekaj steklene posode.

Katanić se vtakne z lokavim dostojanstvom:

— Gospoda! Odnehajta... za prazen nič! In vzdrži Vasiljevića, kateri je iznova hotel navaliti na Janka.

— Jaz ti pokažem... da vidiš!... Na mojo oficirsko čast!... dere se Vasiljević in izteza roke proti Janku.

Janko dene roke navzkriž in čisto mirno ter prezirno reče:

— Gospodič! Tu se ne maram z vami pretepati. Ali ako mi v najkrajšem roku ne daste zado-stila, kakor to delajo ljudje od časti, moral vas bom v parku z bičem pretepesti!

Nato povzdigne glas:

— Razumete li?!

— Oho! Sem pojdi, sem, zgaga!

Poročnik potegne sabljo.

Janko hitro sname s klina brigadirjevo sabljo. Zaviha nekoliko desni rokav in zavihti sabljo.

Brigadir Veljko dene svoje karte na mizo in položi nanje roko.

(Dalje prib.)

ministri sploh niso na glasu, da bi potratno delili darove svoje. Ako torej v tem slučaju finančni minister 20%, deželam ponuja kot odškodnino proti temu, da se odpovedó pravici do priklad na osebno dohodarino, je pač primoran po neizogibni potrebi, izvirajoči iz svojstva dotičnega davka! Osebni dohodninski davek in s njim vred cela davčna reforma nemogoča sta opa, običajni moramo v sedanjih nezdravih davčnih razmerah, kakor hitro se priklad ne oprosti državna dohodarina!

V tistem hipu pa, ko nam država stavi označeno ponudbo, dvigne se nam vprašanje, ali bi pač privolili v tako zameno, ali je ponujena odškodnina pač tudi primerna kranjskim razmeram ter ugodna deželnemu gospodarstvu? Gospoda moja, odvažno vprašanje je to ter vredno, da ga premislimo trezno in razborito!

Na prvi pogled se dotična ponudba zares prikupe. V smislu čl. V. uvodilnega zakona se bode namreč predpisala cela davčna svota pri vseh dosedanjih direktnih davkih, pri stari pridobnini in dohodarini celo z nekim letnim prirastkom (Zuwachscoefficient), podstava avtonomnim prikladom ostane tedaj nespremenjena in 20%, tangenta iz dohodkov nove osebne dohodarine videti je kakor čist priboljšek. Nagibno poročilo se v tem oziru silno optimistično izraža, tam čitamo namreč: „indem die Länder durch diese ihnen eröffnete neue Einnahme die Deckung für einen nicht unerheblichen Theil ihrer Landesbedürfnisse finden werden, werden sie ohne Zweifel in die Lage kommen, das Ausmass der zu den staatlichen Ertragssteuern erhobenen Landeszuschläge herabzusetzen, wodurch als Schlusswirkung eine zwar indirecte, aber darum nicht weniger wirksame Erleichterung der Ertragssteuerträger erzielt wird.“ (Motive, str. 38—39.) Toda, gospoda moja, tudi to veselje mine prekmalu! Kajti že člen X. istega uvodilnega zakona vleva izrecno, da je dve leti po pravokrepnosti novih davčnih zakonov definitivno znižati stare davke, valed tega se vam v istem hipu skrči prikladna podstava in priboljšek torej, o katerem sem govoril prej, izgine gotovo čez par let!

Po mojem prepričanju imele bi kranjske deželne finance celo efektivno zgubo. Kajti stari davki se bodo več ali manj enakomerno zmanjšali po celi državi, isti odstotek deželnih priklad bode torej menj vrgel. Delež deželni pri novi dohodarini pa bode tangenta one davčne svote, katera se je v istini bila nabrala v isti deželi. Na Kranjskem pa ne prebiva mnogo bogatinov, revna dežela smo, osebna dohodarina pri nas torej ne bode dosti vrgla, radi tega tudi dotična tangenta ne bode mogla niti kompenzirati ne one izgube, katero bomo čutili v deželnem gospodarstvu valed skrčenja prikladne podstave, prouzročene po znižanju dosedanjih direktnih davkov. Za nas ne velja prognoza motivnega poročila, da bodo dežele valed svojih deležev pri osebni dohodninskem davku lahko zmanjšale odstotek deželnih priklad, au contraire, primorani bomo, da ga celo zvišamo, ako hočemo pridobiti le one dohodke, ki jih nam vrže sedanja deželna priklad!

Dejal sem — in to je punctum saliens mojega umovanja — da na Kranjskem uspeh osebne dohodarine ne bode izdaten. Siromašna dežela smo in poleg tega pride tu v poštev še neka druga stvar. Da jo spoznamo, treba ozirati se na § 211. vladne predloge, kateri določa, kje je predpisati dohodninski davek (Ort der Vorschreibung). Ta paragraf vleva izrecno, da se osebna dohodarina predpiše v oni občini, kjer ima davkoplačevalec svoje stanovišče (Wohnsitz) ali ako tega nima, kjer stalno biva davkoplačevalec (dauernder Aufenthalt). Če je gledé bivališča upoštevati več občin, deliti je davčni predpis mej temi občinami, toda ni upoštevati bivanja, trajajočega menj nego dva meseca. Ali je kedo v tej čestiti zbornici, kateri ne bi spoznal na prvi pogled znamenitih posledic, prouzročenih deželi kranjski po tem določilu? Lahko bi postregel z imeni, toda posnemati hočem jedenkrat tovariša Povšeta, katerega vaak bip preletí sveta groza, kakor hitro bi moral spregovoriti kako ime. Ne bodem torej imenoval imen, poznate jih itak vai. Kedo so in kje prebivajo največji kranjski zemljišni posestniki? Izven Kranjske, gospoda moja, ti kavalirji večinoma v kaki kranjski občini niti po dva meseca ne prebivajo in torej se jim predpiše njih osebni dohodninski davek v drugih deželah, na Češkem in Gorenje Avstrijskem, na Dunaji itd. in dežela naša, katera vender tudi za te davkoplačevalce marsikaj žrtvuje iz svoje blagajnice, ne bode si

mogla poiskati odškodovanja pri dotični dohodarini! In največji trgovec Ljubljanski, kje biva? Izven Kranjske, gospoda moja. Pač mu cvete trgovina njegova v deželi naši, pač dobiva svoje dohodke od tujca, ali uživa jih — je do tega ima popolno pravico — drugod. Tudi od njegove dohodarine ne dobimo niti krajcarja, če se ne spremeni § 271. In prvi delničar kranjske obrtne družbe? I on se ne mudi dva meseca na Kranjskem, torej pri nas se mu ne bode predpisal dohodninski davek in zopet nam odpade dotični delež. In kako bode v bodoče? Gospoda moja, obrtnost se vender še začne počasi razvijati v naši deželi. Še razpolagamo s vsami naravnimi pogoji za tak razvoj: velikanske vodne sile, bogate zaloge premoga, ugodna geografična lega, spretni delavski material, tuji kapital se bode prej ali slej naselil i pri nas ter tu poiskal si svoje polje. Recimo, gospoda moja, da si jutri kak tuj podjetnik iz kake druge avstrijske dežele omiali kako veliko tovarno v naših krajih. Podjetje njegovo ne bi moglo prosperovati brez onih žrtve, katere prinašajo dežela, okraj in občina za ceste, šole, vodne zgradbe itd., toda mož stanuje ali biva izven Kranjske, on se prikaže v svoji tovarni le tu in tam, upravlja jo sicer namestnik njegov — in valed te slučajnosti, gospoda moja, kjer odraja davek od dohodkov, pridobljenih na Kranjskem, v kaki občini izven Kranjske, naj se v smislu §§ 211. in 271. odtegne deželi naši kompenzacija za njene žrtve, delež pri dotični dohodarini?

Gospoda moja, nadejam se, vsak izmej vas mora čutiti, da § 271. po svoji sedanji obliki ni v interesu naših deželnih financ, torej poslužujmo se dane nam pravice, posvetujmo se o tej zadevi ter povejmo mnenje svoje, kako nadomestilo te za nas kvarne določbe želimo

S tem, gospoda moja, bi bila prav za prav že sklenena moja današnja naloga. Dosegel sem svoj smoter, ako deželni zbor moj predlog odseku odstopi v posvetovanje. Toda, gospoda moja, pičlo odmerjen je čas delnoozbojskim zasedanjem in davčna vprašanja zamotana so in intrikatna, valed tega sodim, da ne bode napačno, ako že danes povem, kam meri moj predlog.

Jedna težava pač ovira dotično preiskovanje. Nihče namreč, tudi vlada ne, razpolaga z onimi sigurnimi podatki, da bi se na tej podstavi dal vsaj približno proračunati dejanski uspeh za prva leta osebne dohodarine. Vlada si je pomagala tako, da je svoje kombinacije naslanjala na analogijo prusko. Primerjaje imovitost obeh držav, število prebivalstva itd. prišla je do tega zaključka, da bode dohodarina nesla minimum 14.325.000 gld., maksimum 21.480.000 gld. Po tem računu znaša delež vseh dežel skupaj minimum 2.865.000 in maksimum 4.296.000 gld. Koliko tega znaška utegne odpasti za posamezne dežele, n. pr. Kranjsko, tega povedati si tudi vladna predloga ne upa. Toliko pa je gotovo, da bomo pod podvprečno številko. In isto tako je naravno, da so se z raznih stranij, in ne le od zastopnikov revnejših dežel že pri prvem branji vladnega načrta čuli glasovi v tem smislu, naj si država za se obdrži ves prihodek dohodninski, prost vseh avtonomnih priklad, v zameno za to pa naj odstopi deželam ta ali oni izmej starih prisnosnih davkov.

To tirjatev izražal je prvi poljski poslanec David Abrahamowicz, mož celo izveden v davčnih vprašanjih. In kompenzacijski objekt, kojega je zahteval za dežele, bil je hišno-razredni davek. Za l. 1894 proračunjen je prihodek iz tega davka na 5.589.000 gld., na prvi pogled se torej vidi že po številki, da bi taka zamena v obče mnogo bolj zalegla deželam nego vladna ponudba. Preliminirana svota hišno-razrednega davka za Kranjsko znaša za l. 1894: 140.000 gld., brez obotavljanja bi jih sprejel, Kranjska bi dobro kupčijo napravila. Ali, gospoda moja, so nekatere druge dežele, katere nikakor ne bi mogle privoliti takemu kompromisu mej državnim in deželnim gospodarstvom. Ravno one dežele, v kojih je nakopičenega največ bogastva, kjer imajo največ cenitov dohodninskega davka, kjer se bode torej največ prispevalo k njegovim prihodkom, ravno one bi bile v istini prikrajšane. Primerjajmo n. pr. Šlezijo z našo Kranjsko. Obrtna dežela šlezka broji nad 605.000 prebivalcev, Kranjska jih ima le 498.958, ni dvojiti, da bode šlezka mnogo več dohodninskega davka odrajtala, nego mi — in vender bi ta dežela, ker se plačuje hišnorazrednega davka le 118.000 gld., za celih 28.000 gld. menj prejemale od države nego Kranjska. Ali celo Nižje-

avstrijska! Prebivalstvo ima več nego petkrat toliko, skupna svota njenega direktnega davka je več nego 21krat višja mimo naše, gotovo bode Nižjeavstrijska prispevala v čisto drugačnem razmerju k novemu davku — mari mislite potem, da bode Nižjeavstrijski deželni zbor dobrovoljno odpovedal se svojim prikladom, ter zadovoljil se s siromašnimi 420.000 gld., ker jih vese hišno-razredni davek te dežele?! Uverjen sem, gospoda moja, da na podstavi hišno-razrednega davka do sporazumljenja priti ne moremo. Trditi se da, da bode po posameznih deželah uspeh nove dohodarine v nasprotnem razmerju k uspehu hišno-razrednega davka. Bogate dežele z razvito obrtnostjo sploh ne plačujejo obilo hišno-razrednega davka, torej nikoli ne morejo privoliti v tako zameno. In celo Trst, kateri nam z okolico vred tudi reprezentuje deželo za se. Gotovo je, da se bode v tem mestu nabralo precej dohodninskega davka, jedna petina t. j. 20% te davčne svote znašalo bi lepo svoto, a kaj plačuje mestna ta kronovina hišno-razrednega davka? Nadrobni proračun direktnih davkov za Trst za l. 1894 izkaže nam borih 9000 gld! Iz vsega je razvidno, da ravno najbogatejše dežele enakemu nasvetu pritrditi nikakor ne bi mogle!

Še drug način se dá izumiti, namreč ta: Pustimo državi ves dohodek nove dohodarine ter izgovorimo si primerno kvoto vseh direktnih davkov, plačanih v dotični deželi. A tudi takemu nasvetu se ne bi mogel pridružiti. Iz dvojnega razloga ne! Prvič je zapopaden mej direktnimi davki ves sedanji dohodninski davek, kateri pa obsega tudi dohodarino železnic, delniških družtev, sploh vseh podjetij, katera so dolžna polagati javno račune. Od skupne svote 27.664.705 gld. s katero se sedanja dohodarina preliminuje za l. 1894. spada nad 16 milijonov v to davčno kategorijo. Ali ne sprevidite, da bi bil tak način razdelitve pač sila ugoden za Dunaj, kjer je sedež velike večine delniških družtev, da bi z njim za silo sbajali še Trst, Češka in Moravska, da bi pa glasno morale oporekati vse druge dežele? Primerjajte številke pri dosedanji dohodarini? Nižja Avstrija — tu odločuje Dunaj — plačuje okroglo 11.4 milijonov, cela velika Galicija niti 16 milj. ne. Kar je velikih podjetij, zlasti železničnih, ona raztezajo obrat svoj po mnogih deželah, povsod prizadevajo trošek deželaim zakladom po raznih deželnih napravah, katere izkoriščajo — in sedaj oglejte si zakon z dne 8. maja 1869, in jasno vam bode, da taka računska podstava kranjskim deželnim financam ne bi mogla ugajati ter da tudi pravična ne bi bila.

In še nekaj, gosp. moja! Glavni smoter davčne preosnove je, da se davek razdeli bolj po davčni zmožnosti, torej da se nekoliko razbremenijo slabotni davkoplačevalci in ostreje pritegnejo bogatiji. Toda napačno je, ako bi se to načelo omejilo zgolj na posameznika ter zanemarjalo pri deželah. Tudi mej njimi je mnogo razločka glede davčne sile, tudi tu mora previdna in modra finančna uprava ozirati se na one dežele, katere omagujejo pod bremenom potrebitin, prouzročenih po onih javnopравниh nalogah, katere jim je izročila država sama. A baš ta moment se popolnem prezira, kakor hitro se odškodnine odmerijo deželam le po razmerju skupnega direktnega davka.

Najbolj pripravno sredstvo se mi torej vidi, ako se deželam, katere se odpovedo pravici do priklad na osebni dohodninski davek, v zameno prepusti alikvoten primeren del realnih davkov, t. j. zemljišnega in hišnega davka. V obče se mora trditi, da se v imovitih deželah razmerno več plačuje hišno-najemninskega davka, v revnih pa več gruntnega in hišnorazrednega davka. Vzemimo na pr. za primeru Nižjo Avstrijo in Galicijo! V prvi deželi znaša zemljišni davek 4.378.000 gld. hišno razredni davek le 420.000 gld. — Na Gališkem gruntni davek 5.064.000 gld., hišno razredni 1.570.000 gld. A sedaj si oglejmo hišno najemarino v obeh deželah, v Nižji Avstriji je plačujejo po letošnjem preliminarnu nič menj nego 11.600.000 gld., dočim v Galiciji le 1.680.000 gld. Ako se na podstavi skupne svote realnih davkov odmeri odškodnina, dobi Galicija polovico tega kakor Nižja Avstrija, ako se pa razdelitev odškodnin vrši na podlagi skupne svote vseh direktnih davkov, prejela bi Nižja Avstrija več nego trikrat toliko, kakor celo razprostrano gališko kraljestvo. Isto prikazen, dasi ne v takem razmerju, nahajamo pri naši Kranjski. Iz vsega se torej jasno vidi, katero pot nam kaže gospodarski interes naše ožje domovine, in lahko jo ukrepemo,

saj jo nam narekuje ona davčna „iustitia distributiva“, koja je v razbremenjeni slabotnih davčnih sil postavila si svoj konečni smoter!

Ne bodem dalje govoril, nadejam se, da se moj predlog odkaže odseku v posvetovanje in potem mi bode dana prilika, spregovoriti kako besedo o detailu mojega nasveta. Le še jedno konečno opazko, da opravičim, zakaj sem baš v tem zasedanji stavil svoj predlog. Gospoda moja, da bi deželni zbor bil sklican na lansko jesen, uverjeni bodite, niti besedice ne bi bil znil o tej stvari. Uprav Sisifovo delo je bilo, v tistim ozračji, kakor smo ga takrat imeli v Dunajskem parlamentu, baviti se z jednačmi velikimi predlogami, navzlic temu, da zadevajo najzanimivejše davčnopolitične probleme. Sedaj ima stvar drugo lice. Predbacivajte novi parlamentarni konstelaciji, kar koli hočete — nekaj se jej ne dá odreči: državni zbor, kateri je bil skozi in skozi marastičen, nesposoben za vsako resno delo, zadobil je novo delavnost, novo tvorno energijo. Lani so se vam posmehovali v odseku, če ste vprašali tovariše, kedaj doženemo davčno preosnovo. Vprašajte jih danes, gospoda moja, in z vseh strani čuli boste odgovor, da jo v odseku lahko rešimo do julija t. l. ter da se razprava in pleno lahko že prične še letošnje jesen. Prešinjen sem torej prepričanja, skrajni čas je, da deželni zbor vojvodine Kranjske se bavi s tem predmetom ter jasno pove v smislu § 19. dež. reda, kar se mu vidi primerno blagru naše dežele.

Pri kraji sem, priporočam svoj predlog še jedenkrat, v formalnem oziru pa nasvetujem, da se moj predlog odstopi posebnemu odseku 7 članov.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 25. januarja.

Pravda zoper „Omladino“.

Včeraj dopoldne je izjemno sodišče zaslišalo deset zatožencev. Vai so preklicali svoje izpovedi, storjene v preiskavi, češ, da so bili prisiljeni, izpovedati in prepisati neresnico. Posebnega ni nihče povedal. Pri popoldnanski obravnavi se je čital zapisnik umorjenega Mrve. V tem zapisniku je navedeno vse to, kar v zatožnici, izpovedi Mrvine so jedina podlaga celi pravdi. Zatoženi dr. Rašin je potem povedal, da je Mrva vsak dan sedel v sobi višjega policijskega komisarja Oliča in tam akte pregledaval ter si delal beležke. Dr. Rašin je zahteval, naj se Olič in preiskovalni sodnik povabita kot priče.

Dalmatinski deželni zbor.

V jedni prvih sej deželnega zbora dalmatinskega izročila je narodna stranka načrt adresi, v kateri se prosi združenja s kraljevino Hrvatsko. Vladi in laški manjšini je bil ta predlog kaj neugoden. Italijani so naj odgovorili s tem, da so predložili načrt adrese, v kateri protestujejo zoper združenje. Adresa se je odkazala posebnemu odseku, a njegovo poročilo še ni prišlo pred deželni zbor. Zaradi tega so v zadnji seji predlagatelj poslanec Ljubid in nekateri njegovi tovariši zapustili dvorano. Očitno je, da želi vlada, naj bi deželni zbor najprej rešil vse druge predloge, da bi potem zamogla razpravo o adresi preprečiti ali z zaključenjem deželnega zbora ali pa z razpustom. Vse kaže, da bo dež. zbor najbrž razpuščen.

Vnanje države.

Srbska kriza.

Prvi korak k rešitvi srbske krize je storjen. Kralj je imenoval novo ministerstvo, kateremu stoji na čelu dosedanji poslanik na Dunaji Simić. Novo ministerstvo je sestavljeno iz zmernih pristašev raznih strank. Simić, prof. Lozanić in general Zdravković so zmerni liberalci, Andra Gjorgjević in Milovan Pavlović simpatizirata z naprednjaki, Nikolajević pa stoji mej radikali in naprednjaki, vsi vkup pa so odločni pristaši dinastije Obrenovićev. Novo ministerstvo reprezentuje nekako koalicijo in ker so posamni ministri priznani kot nenavadni talenti, bodo kot praktični politiki lahko marsikaj storili za deželo. Simić bi bil rad pridobil za svoj kabinet tudi nekaj radikalcev, ali radikalna stranka ni nobenemu svojih članov dovolila, da vstopi v ministerstvo. Zgodi se pa to še zmerom lahko in prav zato je Simić rezerviral dva portfelja. Radikalci seveda niso posebno veseli te premembe, ali vsaj v začetku so primorani postopati proti novemu ministerstvu koncilijantno. Vlada ne misli skupščine razpustiti, pač pa jo odgoditi do 1. novembra, ker računa, da bo v tem času pridobila zmernejše radikale za se in zamogla z dobro upravo pomirljivo uplivati na prebivalstvo. Intransigentni radikali se seveda pripravljajo na odpor in senzacionalna poročila ljubeča „Wiener Allgemeine Zeitung“ javlja že, da je v notranji Srbiji mej kmeti nastalo veliko in nevarno gibanje in da se je bati večjih izgredov — a potrjena ta vest ni.

Cesar Viljem in Bismarck.

Način, kako se je cesar Viljem približal knezu Bismarcku, da mu je namreč po svojem pobočniku poslal steklenico starega vina, to bi bil hvaležen predmet za kako pikantno opereto. Sedaj je tudi gotovo, da pride Bismarck najbrž še ta mesec v Berlin in da bode stanoval v cesarjevi palači. Nas zanima pri tej stvari samo jedno: ali dobi Bismarck iz nova kaj upliva na notranjo in vnanjo politiko nemške države ali je vse to vabljeno in poklanjanje le komedija. Javno mnenje na Nemškem v tem oziru še ni jedino. Nekaterniki trde, da Bismarck ne dobi nikakega upliva, ker hoče cesar tudi nadalje sam vladati po svoji volji, drugi pa pravijo, da se v političnih krogih zmatra prihod Bismarckov v Berlin za napoved premembe v sistemu. Po našem mnenju je vsa stvar najbolje karakterizoval list „Vorwärts“, ki pravi, da pobotanje s sovražnikom brez bodočnosti nima političnega pomena.

Domače stvari.

— (Deželni zbor kranjski) ima jutri svojo VII. sejo. Na dnevnem redu so razna poročila deželnega odbora (prih. 47—53), utemeljevanje samostalnih predlogov posl. Iv. Hribarja in posl. Šukljeja, poročila finančnega odseka o raznih prošnjah, dalje gledé povzdige slamarije na Kranjskem, gledé ustanovitve črevljarske obrti v Kropi itd., poročila upravnega odseka o pospeševanji vinoreje na Kranjskem in o nekaterih prošnjah. Začetek seji je ob 10. uri.

— (Osebnosti.) Načelnikom železniške postaje v Gorici je imenovan g. Marušič, rodod Slovenec, zdaj načelnik postaje Ala na Tirolskem. Do njegovega prihoda prevzel je vodstvo postaje Goriške g. Premru. G. Marušič bil je prej načelnik postaje v St. Petru na Krasu.

— (Slovensko gledališče.) Sinočna repriza prelepe opere „Cavalleria rusticana“ ni bila v celoti tako dobra, kakor prejšnje. Izborna je bila gosp. Leščinska, pela in igrala je krasno. Skoro isto moremo reči o g. Nolliju, manj srečen pa je bil g. Beneš. Zbor je dobro pel, samo v velikem cerkvenem zboru je distoniral. — Pred opero se je igrala vesela igra v jednem dejanji „Kdor se poslednji smeje“. Igralo se je dobro, a pravega uspeha le ni bilo, ker igra nič vredna ni. Gledališče je bilo prav dobro obiskano.

— (Gostovanje družbe hrvatskega narodnega gledališča.) Kakor poroča „Agr. Tagblatt“, namerava družba narodnega gledališča v Zagrebu gostovati v Ljubljanskem deželnem gledališču in sicer v mesecu aprilu 6 večerov. Predstavljale bi se posebno klasične igre.

— (Draga na Kočevskem.) Na Kočevskem je občina Draga; mislilo se je, da je brezdvombeno že zgubljena za Slovenstvo. Ponemčevalo se je tam hudo; — v šoli je gospodovala nemščina in delalo se je na to, da bi se v cerkvi glasila časih po nemško Božja beseda. — A vrli tamošnji rojaki ljubijo svojo materinščino, drago dedščino svojih očetov, in da pokažejo svetu, kako hočejo ostati Slovenci, zložili so za družbo sv. Cirila in Metoda stotak in vpisali svojo občino kot pokroviteljico. Vzpričo temu koraku se pač slovenščina ne bode mogla izpodriniti iz šole, toliko manj iz cerkve! Živeli zavedni občani!

— (Kronski darovi družbi sv. Cirila in Metoda.) Uredništvu našega lista je poslal: Iz Dolenjega Logatca g. Avgust Nadilo 7 kron, katere so darovali g. Ant. Petrovič iz Broda 2 kroni; gg. Jak. Teršar iz Broda, Mih. Gostiša, gospa Jerica Nadilo, gdč. Marica Nadilo in pošiljatelj, vsi iz Dolenjega Logatca, vsak po 1 krono. Živili rodoljubni darovalci in darovalke in njih nasledniki!

— (Za „Narodni dom“) v Ljubljani podarila je uredništvu našega lista tvrdka bratov Reininghaus pri Gradci 10 kron. Živili!

— (Predavanje v muzeju.) Jutri v petek (26 t. m.) zvečer ob šestih bode imel gosp. Jernej Pečnik v imenu „Muzejskega društva“ predavanje v bralni sobi Rudolfinuma. Govoril bode o svojem prazgodovinskem razkopavanju v letu 1893 in razkazoval zanimive najdbe z Magdalenske Gore.

— (Roparski napad.) Daš 9. t. m. pili so že pozno v noč v gostilni Tomaža Pavlina v Kapli vasi pri Mengišu posestnik Miha Juhant, ki se je pred kratkim vrnil s Hrvatskega, in posestnikova sina Janez in Jože Gašperlin. Ko se je okoli polnoči Juhant vračal domu, šla sta oba Gašperlina za njim, sta ga vrgla na tla in mu odnesla nekaj živil in zavoj platna ter ga tudi pretepala. Juhantu se je posrečilo, da je pobegnil in utekel napadalca,

ki sta letela za njim. Oba sta zaprta pri okrajnem sodišču v Kamniku.

— (Poboj.) 24letnega zemljakovega sinu, Miho Prestorja iz Cveteža pod Sv. Goro, ki se je stoprav prošlo jesen vrnil od vojakov, in brata njegovega napadlo je pretetko nedeljo nekaj vaških ponočnjakov (iz Vač), ko sta se mirno vračala v rodno vas, brez vsacega povoda. Miho udaril je Fran Prašnikar, kmetijski fant s Klenika, z železnim drogom trikrat tako silovito, da se je mahoma onesvestil in da se še do danes četrtka nič ne zave. Brata mu pa so nevarno poškodovali na glavi. Miha bode, po zdravnikovem izreku, gotovo umrl za težkim poškodovanjem.

— (Veselici.) Čitalnica na Vrhniki priredi v nedeljo dne 28. januarja 1894 v društvenih prostorih maskarado. Začetek ob 8. uri zvečer. Svira oddelek vojaške godbe c. in kr. pešpolka št. 27. — Narodna čitalnica v Ljutomeru priredi v nedeljo 28. t. m. zabavni večer s petjem, gledališko igro „Črni Peter“ in plesom.

— (Zdravstveno stanje.) Davica, ki je razširjena v nekaterih občinah v Kranjskem okraji, je ponehala popolnoma. Od 37 bolnikov jih je umrlo 18, kar je dokaz, da je bila bolezen prav huda.

— (Najnovejše razsodbe upravnega sodišča) se živo komentirajo tudi v neslovenskih listih. Tako je zadnja razsodba upravnega sodišča o pritožbi vseučilišnega društva „Danica“ vzbudila tudi Tržaški ultra italijanski list „Indipendente“, kateri je prinesel uvodni članek, v kojem se nepovoljno izraža o tej razsodbi in v njej navedenih razlogih rekoč, da je ta razsodba nov argument za različno tolmačenje § 19. ustavnega zakona. Ako se bodo državna oblastva odsihdob strogo ravnala po tej razsodbi, morala bi dosledno prepovedati tudi sedaj obstoječa društva na Dunaju in v Gradcu, kojih upravni jezik ni izključljivo nemški. Jednaka usoda bi po tem takim morala doleteti tudi laška društva, kajti tudi laščine ne umejo uradniki in policisti v nemških mestih. Ta razsodba je torej velike načelne važnosti ne samo za slovenske, temveč tudi za vse druge nemške narode.

— (Ladije za Rusijo.) V Tržaškem „Stabilimento tecnico“ izdelali sta se dve ladiji, namreč parobroda „Grof Pletov“ in „Bakšanov“ za rusko črnomoško plovbeno družbo. Omenjena parobroda bodeta vozila na Azovski progji.

— (Zdravniško preiskavanje) z Ogerskega dobajajočih delavcev in njih rečij, ki se je dozdej vršilo na železnični postaji na Pragarskem, se je obustavilo predvčerajšnjim, ker je ponehala kolera na Ogerskem.

— (Hrvatske novice.) Zgradba novega gledališča v Zagrebu se bode menda vender le res začela letošnjo spomljad. Kakor namreč poroča „Agrar Zeitung“, se je baje pogodba mej deželno vlado in arhitektom Fellnerjem že sklenila in se bode pričela zgradba po revidiranih načrtih Dunajskih arhitektov Fellner in Hölmer. Če le niso zopet prazne objube, kakor že mnogokrat. — Proti italijanskim izgrednikom, ki so lani napadli na otoku Krku hrvatske izletnike iz Senja s kamenjem in mnogo oseb ranili, je vender zdaj državno pravdnistvo v Rovinju dvignilo zatožbo. Obtoženih je 19 izgrednikov, ki pripadajo večinoma najodličnejšim (!) italijanskim rodbinam. K glavni obravnavi pozvanih je 17 prič, izmej katerih so samo 4 iz Senja. — Kakor druga leta se bode tudi letos priredil v Zagrebu pustni korzo in se je sestavil v to svrhu odbor, ki dela potrebne priprave ter je pozval vsa društva, da se ga udeležé. — Mej srbskimi in hrvatskimi dijaki nastali so v poslednjem času na Zagrebškem vseučilišču prepiri, ker so prvi hoteli ustanoviti izključno srbsko dijaško podporno društvo, čemur pa so hrvatski dijaki ugovarjali, češ da taka društva ne smejo imeti ekskluzivnega značaja.

— (Intendantom narodnega gledališča v Zagrebu) je imenovan gosp. dr. Stjepan pl. Miletić, ki bode nastopil svoje mesto koncem te gledališke sezone. Miletić je znan po svojih spisih in je večak v gledaliških stvareh, torej utegne njegovo imenovanje prav blagodejno uplivati na razvoj hrvatskega gledališča.

Slovenci in Slovenke! ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Razne vesti.

* („Prodana nevesta“) predstavljala se je te dni prvokrat na mestnem gledališču v Hamburgu in je dosegla izredno uspeh. Prvi kapelnik je opero prav marljivo studiral v vseh partijah. Občinstvo je posebno odlikovalo z burnim aplavzom gđčno Förster-Lauterer in g. Bötela, ki sta pela glavni ulogi Mařenke in Jenika.

* (Sneg na južnem Tirolskem.) V Tridentu padlo je poslednji čas izredno veliko snega in je mesto in vsa okolica popolnoma pobeljena. Mraz pa je nekoliko ponehal.

* (Zamrznena ladija.) Parobrod „Pančevo“, ki je kakor smo nedavno poročali, običal v Dunavu mej ledovjem, bode brčkone šel popolnoma v nič, ker ga bode ledovje popolnoma stisnilo in pokvarilo tako, da ne bode več za rabo.

* (Visoka zavarovalnica.) Portugalski kralj zavaroval je svoje življenje za dva milijona frankov. Jeden milijon prevzelo je zavarovalno društvo „Gresham“, drugi pa neka francoska zavarovalnica.

* (Visoka starost.) Na Dunaji umrla je te dni vdova Magdalena Geissler v visoki starosti 103 let. Do poslednjih dnij svojega življenja bila je pokojna trdna in veselega duha.

* (Beda mej francoskimi učitelji-cami.) V Parizu je nad 6000 mladih deklet, ki so vse naredile izpite za učiteljice, praznih mest pa je 60, torej za vsako službo ravno okoli 100 prosilk. V ostalih pokrajinah pa je nad 13.000 učiteljskih kandidatinj, ki čakajo na službe.

* (Malo prepozno.) Mej oficirji francoske akademije, ki so bili imenovani te dni, je tudi literat Turpin de Sainsay. Mož je bil toli nepredviden, da je umrl že leta 1891. Imenovanje mu je torej pač prišlo nekoliko prekasno, kaže pa vendar, da človek ne sme obupati, kajti s potrpljenjem se vse doseže, časih se ve da še le po smrti.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 25. januarja. Državni poslanec dr. Jacques ustrelil se je danes popoldne najbrž iz melanholije.

Praga 25. januarja. Nasvet dr. Podlipnyja, naj se predlog glede razveljavljenja izjemnih naredeb odkaže posebnemu odseku, je dež. zbor odklonil. Za predlog so glasovali mladočeški in staročeški poslanci, proti predlogu Nemci in veleposestniki.

Belgrad 25. januarja. Včeraj popoldne predstavilo se je novo ministerstvo skupščini. Simić razvil je vladni program, v katerem pravi, da stoji vlada nad strankami, da bo ustavo in zakone spoštovala, korektno in lojalno postopala in varovala mir in red. Mej čitanjem začeli so radikalni poslanci razsajati, tako da Simić ni mogel nadaljevati, nego je z vsemi ministri moral zapustiti skupščino. Rista Popović je izjavil, da radikalna stranka nima zaupanja do vlade. Skupščinarji so se potem razšli. — Liberalci in naprednjaki obljubili so vladi svojo podporo.

Belgrad 25. januarja. Jutri se razglasi popolna amnestija za vse politične delikte.

Belgrad 25. januarja. Poročila posamičnih listov o nekem gibanju v notranji Srbiji in o pretečih izgredih so povsem neosnovana. V celi deželi vlada mir.

Rim 25. januarja. Doslej je sedemnajst hranilnic v raznih krajih prosilo moratorija.

Rotterdam 25. januarja. Tukajšnji anarhisti pripravili so bili vse kar treba, da bi v nedeljo, mej službo božjo, razstrelili tukajšnjo cerkev sv. Lovrenca. Policija je slučajno tem pripravam prišla na sled in prijela prireditelja atentata, nekega angleškega anarhista.

Sokolova maskarada.

Bratje člani odseka za maskarado se vabijo k seji, ki bode jutri v petek dne 26. t. m. v prostorih „Narodne čitalnice“. Prosi se polnoštevilne udeležbe!

Na zdar!

ODBOR

„LJUBLJANSKI ZVON“

stoji
za vse leto 4 gld. 60 kr.; za pol leta
2 gld. 30 kr.; za četrt leta 1 gld. 15 kr.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

Tujci:

24. januarja.

Pri Maillet: Pl. Perko iz Maribora. — Nulli, Gamberger iz Pulja. — Pollak, Wenzel, Göttel, Taurber z Dunaja.

Pri Slomu: Dreifuss iz Gradca. — Boilon iz Bleda. — Branchbar, Pfeifenberger, Lauterstein, Angel, Boek z Dunaja. — Kalcher iz Brna. — Felbinger iz Celovca.

Pri bavarskem dvoru: Jonke iz Kočevja. — Pri avstrijskem cesarju: Repič iz Vipave. — Kastelic iz Rudolfovega.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
24. jan.	7. zjutraj	735 1 mm.	10° C	brev.	megla	4-70 mm.
	2. popol.	737 0 mm.	4-8° C	sl. vzh.	obl.	
	9. zvečer	740 2 mm.	3-6° C	sl. vzh.	obl.	dežja.

Srednja temperatura 3-1°, za 5-0' nad normalom.

Dunajska borza

dné 25. januarja t. l.

Skupni državni dolg v notah	98	gld.	10	kr.
Skupni državni dolg v srebru	97	„	90	„
Avstrijska zlata renta	120	„	20	„
Avstrijska kronska renta 4%	97	„	50	„
Ogerska zlata renta 4%	117	„	60	„
Ogerska kronska renta 4%	94	„	90	„
Avstro-ogerske bančne delnice	1023	„	—	„
Kreditne delnice	355	„	—	„
London vista	125	„	45	„
Nemški drž. bankovci za 100 mark	61	„	32 1/2	„
20 mark	12	„	26	„
20 frankov	9	„	96	„
Italijanski bankovci	43	„	45	„
C. kr. cekini	5	„	91	„

Dné 24. januarja t. l.

4% državne srečke iz l. 1854 po 250 gld.	146	gld.	75	kr.
Državne srečke iz l. 1864 po 100 gld.	196	„	—	„
Dunava reg. srečke 5% po 100 gld.	129	„	—	„
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	122	„	—	„
Kreditne srečke po 100 gld.	194	„	25	„
Ljubljanske srečke	23	„	75	„
Rudolfove srečke po 10 gld.	23	„	50	„
Akcije anglo-avstr. banke po 200 gld.	155	„	20	„
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	262	„	—	„
Papirnaty rubelj	1	„	35 1/2	„

Potrjim srcem javljava vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest o smrti najinega očeta, odnosno zeta, gospoda

Ivana Frischa

zasebnika

ki je včeraj ob 1/2.12. uri ponoči, po dolgem in težkem trpljenju, previden s sv. zakramenti za umirajočce, v 75. letu svoje dōbe, preselil se na oni boljši svet.

Pogrebni sprevod krenil bode v petek, dné 26. januarja, ob 1/2.5. uri popoldne, od hiše žalosti, Marijin trg št. 3, na pokopališče pri sv. Krištofu, kjer se bode pokojnik položil k večnemu počitku.

Svete zadušne maše brale se bodo v več cerkvah. (113)

Predragi rajnik bodi priporočen v blag spomin.

V Ljubljani, dné 25. januarja 1894.

Ivan Frisch,
sin

Kristina Frisch,
sinaha.

Julijan Gradišnik, posestnik na Vranskem, naznanja v imenu sorodnikov in v svojem imenu vsem znancem, da je njegova soproga, gospa

Justina Gradišnik roj. Kokalj

danes 23. prosinca 1894 zjutraj, v 30. letu svoje dobe, po dolgi mučni bolezni, prevedena s svetimi zakramenti za umirajočce, v Bogu zaspala.

Na Vranskem, dné 23. prosinca 1894.

Namesto posebnih naznanil.

Nova hiša

v Dragi, v Kočevskem okraju, katera ima dovoljenje za gostilno in prodajalnico ter stoji na jako lepem kraju, se odda v najem ali pa tudi prodaja proti plačilu na večletne obroke. Več se izve pri lastniku Ivanu Modic-u v Novi vasi pri Rakeku. (99-3)

C. kr. glavno ravnateljstvo avstr. drž. železnic.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1893.

Nastopno omenjeni prihajalni in odhajalni časi označeni so v srednjeevropskem času. Srednjeevropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.)

Ob 19. uri 5 min. po moči osebni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selsthal v Anusse, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell na Jeseru, Steyr, Linc, Budejovice, Pilsen, Marijine vare, Eger, Francove vare, Karlove vare, Prago, Draždane, Dunaj via Amstetten.

Ob 7. uri 06 min. zjutraj osebni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selsthal v Solnograd, Dunaj via Amstetten.

Ob 11. uri 50 min. dopoldne osebni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj.

Ob 8. uri 30 min. popoldne osebni vlak v Trbiš, Beljak, Celovec, Solnograd, Lend-Gastein, Zell na Jeseru, Inomast, Bregio, Carib, Geneva, Paris, Linc, Ischl, Budejovice, Pilsen, Marijine vare, Eger, Francove vare, Karlove vare, Prago, Draždane, Dunaj via Amstetten.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

Ob 5. uri 55 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Draždane, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Egra, Marijinih varov, Pilsnja, Budejovic, Solnograda, Lincsa, Steyra, Ischla, Gmundena, Zella na Jeseru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Trbiša.

Ob 8. uri 55 min. dopoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla, Trbiša.

Ob 9. uri 37 min. zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Beljaka, Celovca, Pontabla, Trbiša.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.)

Ob 6. uri 25 min. zjutraj v Kočevje.

„ 19. „ 00 „ popoldne „ „

„ 6. „ 10 „ zvečer „ „

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

Ob 8. uri 10 min. zjutraj iz Kočevja.

„ 1. „ 01 „ popoldne „ „

„ 8. „ 46 „ zvečer „ „

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

Ob 7. uri 15 min. zjutraj v Kamnik.

„ 2. „ 05 „ popoldne „ „

„ 6. „ 50 „ zvečer „ „

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)

Ob 6. uri 51 min. zjutraj iz Kamnika.

„ 11. „ 15 „ dopoldne „ „

„ 6. „ 30 „ zvečer „ „ (4-20)

Znižana cena!

Znižana cena!

Jurčiča
zbrani spisi.

Jurčiča
zbrani spisi.

- I. zvezek: „Deseti brat“. Roman.
II. zvezek: I. „Jurij Kozjak, slovenski janičar“. Povest iz 15. stoletja domače zgodovine. — II. „Spomini na deda“. Pravljice in povesti iz slovenskega naroda. — III. „Jesensko noč mej slovenskimi polharji“. Črtice iz življenja našega naroda. — IV. „Spomini starega Slovence ali črtice iz mojega življenja“.
III. zvezek: I. „Domen“. Povest. — II. „Jurij Kobila“. Izvirna povest iz časov luitrovske reformacije. — III. „Dva prijatelja“. — IV. „Vrbani Smukova ženitev“. Humoriščna povest iz narodnega življenja. — V. „Golida“. Povest po romantični dogodbi. — VI. „Košlavska sodba v Višnji Gori“. Lepa povest iz stare zgodovine.
IV. zvezek: I. „Tihotapec“. Povest iz domačega življenja kranjskih Slovencev. — II. „Grad Rojinska“. Povest za slovensko ljudstvo. — III. „Klosterki šolnar“. Izvirna povest iz 18. stoletja. — IV. „Dva brata“. Resnična povest.
V. zvezek: I. „Hič mestnega sodnika“. Izvirna zgodovinska povest iz 16. stoletja. — II. „Nemški valpet“. Povest. — III. „Sin kmet-skega cesarja“. Povest iz 16. stoletja. — IV. „Lipe“. Povest. — V. „Pipa tobaka“. Povest. — VI. „V vojni krajini“. Povest.
VI. zvezek: I. „Sosedov sin“. — II. „Moč in pravica“. — III. „Telčja pečenska“. Obraz iz našega mestnega življenja. — IV. „Bojim se te“. Zgodovinska povest. — V. „Ponarejeni bankovci“. Povest iz domačega življenja. — VI. „Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ker je krompir kradel“. — VII. „Črta iz življenja političnega agitatorja“.
VII. zvezek: I. „Lepa Vida“. Roman. — II. „Ivan Erasem Tantenha“. Izvirni historični roman iz 17. veka slovenske zgodovine.
VIII. zvezek: I. „Ovet in sad“. Izvirni roman. — II. „Bela ruta, bel denar“. Povest.
IX. zvezek: I. „Doktor Zober“. Izvirni roman. — II. „Mej dvema stoloma“. Izvirni roman.
X. zvezek: I. „Rokovnjači“. Zgodovinski roman. — II. „Moj prijatelj Jamralec“. — III. „Šest parov klobas“. — IV. „Po tobaku smrdiš“. — V. „Ženitev iz nevoščljivosti“.
XI. zvezek: I. „Tugomer“. Tragedija v petih dejanjih. — II. „Berite Novice!“ Vesela igra v jednom dejanju. — III. „Veronika Deseniška“. Tragedija v petih dejanjih. — IV. Pripovedne pesni: „Junakov grob“, „Praznik posvečuj“, „Vilino moščevanje“, „Slovenski junak iz turškega boja“, „Slovenski kres“, „Rakita“, „Predica“, „Sinčovo vprašanje“, „Kamen na grob“, „Stari stolp“.

— Zvezek 60 kr., elegantno vezan 1 gld. —

Pri vnauih naročilih velja poštnina za posamični nevezani zvezek 5 kr., za vezani 10 kr.

Dijaki dobivajo Jurčičeve „Zbrane spise“ po 50 kr. izvod, ako si naročé skupno najmanj deset izvodov.

Prodajajo se
v „Narodni Tiskarni“, pri g. A. Zagorjan-u
in v drugih knjigarnah.

Hiša

z velikim vrtom v Trnovski ulici št. 7
se iz proste roke prodaja. Ta hiša je pri-
pravna za kakega penzionista. Natančneje se poizvé
pri lastniku v hiši št. 7 (112-1)

VABILO

domači cmokovi veselici
(Knödel-Ball)

katera bode

v nedeljo dné 28. januarja 1894 leta
v gostilni „Pri Raku“ (Krakovski nasip).

Začetek ob 8. uri zvečer.

Vstopnina 30 kr. Dame proste.

K mnogobrojni udeležbi uljudno vabi

Ivana Kovač, gostilničarica.

(114)

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.